

hvad der jo kan være forskjellige Meninger om —, da anseer jeg det ogsaa for rigtigt at befrie Eiendommene for de Byrder, der saaledes hvile paa dem.

Fischer: Det forekom mig strax, da jeg gjennemlæste det her foreliggende Lovforslag, at det kunde ligge nær at tænke sig betænkelige Conseqventer uledede deraf. De Utringer, som vi idag have hørt af den ærede Minister, og som gave det ærede 7de Medlem for Kjøbenhavn (David) Anledning til før paany at begjære Ordet, have nu ligeledes været vel egnede til at gjøre opmærksom paa, at der kan uledes Conseqventer af dette Lovforslag, som vilde kunne blive betænkelige. Den ærede Minister henviste nemlig i temmelig almindelige Udtryk til det Dnskelige i, at der kunde finde Afløsninger Sted for derved at frigjøre Jorden for de Baand, der hvile paa den. Dette kan jeg nu lade gjælde, naar det udtryffeligt begrænses til at gjælde saadanne Tilfælde, hvor Staten har fri Raadighed over Forholdet, men, naar man vil gaae videre, da tror jeg, at der er Anledning til at gjøre Indsigelse. Jeg antager, at det vil blive betragtet som en Selvfølge, at der aldeles ikke kan være Tale om, at man skulde overføre en saadan Afløsning paa Forhold, der grunde sig paa reent privatretlige Contracter, indgaaede under Lovens Bestyttelse, og jeg finder Anledning til i saa Henseende udtryffeligt at fremhæve Slutningsætningen i Lovforslagets § 4 som værende i Overensstemmelse hermed, idet det der hedder, at „er den ligeoverfor Statskassen Berettigede at ansee som Privatmand, kan Afløsningen ifkun skee med hans Samtykke“. Ved denne Sætning tror jeg, at enhver Misforstaaelse af den angivne Art er forebygget, og, fordi dette Lovforslag vedtages, vil der altsaa aldeles ikke kunne blive Tale om at udstrække Afløsningen til saadanne Forhold, der grunde sig paa privatretlige Contracter. Men imellem, hvad der ligefrem hører under Statskassen, og det Private ligger der adskillige Indtægter, som maae siges at tilhøre det Offentlige, og til hvilke den omtalte Conseqvent vel kunde tænkes at blive udstrakt; jeg mener de offentlige Stiftelsers

Midler. Dengang man i sin Tid bestemte sig til at afhænde Bøndergodset under mange offentlige Stiftelser — jeg skal her blot nævne Universitetet, Communitetet, Sorø Academi og de lærde Skoler — da indsaae man meget vel, at det kunde have store Betænkeligheder at sætte blotte Capitaler istedetfor Jordegodset. Man erkjendte de store Fordele, som det vilde have for Staten, at dette Jordegods gik over til privat Eiendom, men ved Siden deraf oversaae man paa ingen Maade, at Stiftelsernes Tarv burde varetages, og at dette paa den efter Omstændighederne meest fyldestgjørende Maade vilde skee, naar man fastsatte Afgifterne i Korn, fordi deres Værdi da vilde reite sig efter Forholdene; de Krav, som til enhver Tid maatte gjøres til Stiftelserne, vilde man netop bedst blive sat istand til at fyldestgjøre, naar deres Indtægter vare ansatte i Korn. Saaledes er det da skeet, at Arvesæste er blevet en Overdragelsesmaade, ved Hjælp af hvilken Stiftelserne i mange Tilfælde have skilt sig ved deres Bøndergods, og at Arvesæstefgifter i adskillige Tilfælde ere af meget stor Bigtighed for de offentlige Stiftelser. Disse Stiftelsers Virksomhed vilde blive udjat for at lide Meget, dersom man vedtog, at Afløsningen af den Slags Afgifter skulde udstrækkes til dem. Jeg vil derfor nedlægge en Indsigelse imod, at man fortolker Principet om Dnskeligheden af at frigjøre Jorden for de Byrder, der paahvile den, paa en saadan Maade, at det gaaer videre end til saadanne Forhold, over hvilke Statskassen har directe Raadighed. Saa vidt tror jeg, at man kan gaae, forsaavidt man finder, at Statskassen kan være tjent med Afløsningen, men heller ikke videre.

Finantsministeren: Det forekommer mig, at de Bemærkninger, som den ærede sidste Taler fremsførte, i Grunden laae temmelig paa Siden af Lovforslaget, idet jeg ikke skjønner rettere, end at dette Lovforslag ikke er et Forslag om Afløsning af de offentlige Stiftelsers tilhørende Afgifter, men derimod kun om Afløsningen af de Statskassen tilflydende Afgifter. Forsaavidt der i § 4 og Motiverne til samme er talt om — hvad jeg ganske